

речення, запропонованою В. Матезіусом, Я. Фірбасом та Празьким Лінгвістичним кружком.

Конструкції з рематичним підметом у превербальній позиції в тексті ПЕЦП можуть містити пасивні конструкції з контекстно незалежним підметом і презентаційним дієсловом та починатися або закінчуватися часовими і просторовим тематичним обставинами, позиція яких не є змінною в англомовних текстах ПЕЦП. Такий підтип презентаційних речень зазвичай повідомляє про діяльність компанії або її дочірні підприємства, продукцію, деталі основного бізнесу та деталі процесів, характерних для виробничого циклу. Презентаційні дієслова, що використовуються в конструкціях з рематичном підметом у превербальній позиції, можуть також описувати місце розташування майна емітента та появу або виникнення самого емітента у процесі розповіді про нього в тексті ПЕЦП. Локативні конструкції здебільшого відображають різні типи відповідальності емітента.

Екзистенційні конструкції в текстах ПЕЦП використовуються надзвичайно рідко та переважно знаходяться в розділах «Ділова стратегія», «Ризики» або «Розподіл». Велика група екзистенційних конструкцій характеризується використанням структури «there + дієслово», відмінне від «be», та великою кількістю екзистенційних речень, що містять такі елементи заперечення, як *no.. any, not, nothing, none, never* тощо.

Використання конструкцій з інверсією підмета та присудка також є досить обмеженим в україномовних ПЕЦП та не використовується в англомовних ПЕЦП, оскільки емпатичні структури не є загальноживаними у фінансових документах, які повинні бути нейтральним та об'єктивним.

Ключові слова: тема, рематичний підмет, номінальний, пасивний, локативний, інверсія, презентаційні конструкції, екзистенційні конструкції, додатки.

УДК 811.111(73)'27

О. В. Скобнікова

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ (НА ПРИКЛАДІ КОНЦЕПТУ FAMILY)

У статті подано комплексний аналіз поняття «лінгвокультурний концепт» та запропоновано визначення концепту з позицій лінгвокультурології. Проаналізовано типову структуру лінгвокультурного концепту, що містить такі складові, як: образна, понятійна, що включає в себе етимологічну й історичну, та ціннісна, яку ми розкладаємо на два аспекти: актуальність і оцінність. Застосовано методи дослідження американського лінгвокультурного концепту FAMILY. У статті наведено засоби мовної репрезентації досліджуваного концепту в англійській мові.

Ключові слова: лінгвокультурний концепт, образна складова, понятійна складова, етимологічна складова, історична складова, ціннісна складова, актуальність, оцінність.

Вивчення будь-якого лінгвокультурного концепту як одиниці мовної картини світу представляє цінність для виявлення особливостей культури і світобачення конкретної лінгвокультурної спільноти. Тим не менше, існують концепти, які мають

особливу значимість у когнітивному просторі певної лінгвокультурної спільноти. Вибір лінгвокультурного концепту FAMILY для нашого дослідження пояснюється його важливістю для вивчення американської лінгвокультури і відсутністю робіт, присвячених вивченню даного концепту.

Актуальність дослідження зумовлюється протиріччям між важливістю дослідження лінгвокультурних концептів і відсутністю всеохоплюючих і багатоаспектних результатів їх опису. **Наукову новизну** дослідження представляє представлений вперше лінгвокультурологічний аналіз концепту FAMILY, що включає комплексне дослідження мовних одиниць його реалізації.

Метою дослідження є комплексний аналіз терміну «лінгвокультурний концепт» і застосування методів дослідження американського лінгвокультурного концепту FAMILY.

Розвиток лінгвокультурологічного напрямку зумовлений прагненням до осмислення феномену культури як специфічної форми існування людини і суспільства у світі, при цьому мова виступає як засіб інтерпретації людської культури [17]. Основи лінгвокультурологічних досліджень закладені в працях В. фон Гумбольдта, Л. Вайсгербера, М. Коула, Е. Сепіра, Б. Уорфа та інших.

Лінгвокультурний підхід до розуміння концепту полягає в тому, що концепт визнається базовою одиницею культури, її концентратом. Під концептом ми розуміємо розумову модель ідеальних об'єктів, категорію бачення світу, яка стає і «творцем», і продуктом образної моделі світу, національно-культурної ментальності. У лінгвокультурології концепт, зазвичай, трактують як «ментальну одиницю, підґрунтям якої є поняттєво-ціннісна ознака» [6, с. 96].

Лінгвокультурологічний підхід розглядає концепт в рамках проблеми «Мова – Свідомість – Культура», з точки зору його місця в системі цінностей, функцій в житті носія певної культури в комплексі з досвідом та асоціаціями цього носія. Лінгвокультурний концепт полягає в свідомості людини, детермінується культурою і стає предметним в сфері мови [6, с. 117].

Лінгвокультурний концепт відрізняється від інших ментальних одиниць (у тому числі від концепту в когнітивному плані) акцентуацією ціннісного компонента. М. А. Солдатова описує лінгвокультурні концепти як базові одиниці картини світу, в яких фіксуються цінності як окремої мовної особистості, так і лінгвокультурного суспільства в цілому [17].

Ю. С. Степанов зазначає, що «в структуру концепту входить все те, що і робить його фактом культури – вихідна форма (етимологія), стисла до основних ознак змісту історії; сучасні асоціації; оцінки і т.д.» [21, с. 41]. У термінах дослідника концепт – мікромодель культури, він породжує її і породжується нею, будучи «згустком культури». В. А. Маслова співвідносить лінгвокультурні концепти з іменами абстрактних понять, в яких культурна інформація прикріплюється до понятійного ядра [12, с. 48].

Таким чином, у нашому розумінні, концепт набуває статусу лінгвокультурного елемента за умови його культурної або національної забарвленості, а також при наявності яскраво вираженої ціннісної складової в його структурі.

Оскільки концептуальні смисли виявляються через значення мовних одиниць, що репрезентують певний концепт, як правило, реалізація концепту в мові приписується слову, при чому це слово отримує статус імені концепту – мовного знака, що передає зміст концепту найбільш повно і адекватно. Вербалізованість концепту передбачає розуміння його як єдиної фіксованої цілісно оформленої сутності [22, с. 232]. Якщо вербалізація концепту не здійснилась, це доводить те,

що процес пізнання того чи іншого предмета або явища навколишньої дійсності не відбувся або ще не завершений. Обов'язковість вербалізованості концепту закріплена і в його визначенні А. Вежбицькою як об'єкта, що має ім'я і відображає певні культурно зумовлені уявлення про світ [2, с. 206]. Аналіз вербальної об'єктивації складових концепту дозволяє досить повно описати конкретний концепт, його місце в лінгвокультурі та в свідомості носіїв мови. О. С. Кубрякова заперечує обов'язковість вербалізованості концепту, проте наголошує на неможливості структурації концепту до його вербалізації в мові. Структурація вербалізованого концепту – це лінгвістична процедура, що реконструює шлях вибору або створення імені концепту і визначає його віднесеність до того чи іншого домену знання, включення певних оцінних характеристик і т.д. [12, с. 50–51].

Отже, дослідження концепту та його ознак відбувається шляхом багатоаспектного аналізу його номінативних репрезентантів. Основна мета такого аналізу – описати структуру концепту, його лінгвокультурну специфіку і зробити висновки щодо його значущості для мовної картини світу конкретної лінгвокультурної спільноти. Під час опису лінгвокультурного концепту потрібно враховувати його багатовимірну структуру, яка й зумовлює вибір методів дослідження.

Лінгвокультурний концепт має складну структуру, хоча вона не може бути визначена як чітко сформована і жорстка. На думку М. М. Полюжина, найбільш раціональний погляд на структуру концепту – це її представлення за двома аспектами: 1) репрезентація структури концепту як ієрархічно організованого взаємозв'язку елементів різного рівня абстракції; 2) устанавлення структури концепту через словникові дефініції мовних засобів її репрезентації та виділення образного, понятійного й ціннісного компонентів [15, с. 15].

На думку В. В. Колесова, смислову єдність концепту забезпечує послідовність його проявів у вигляді образу, поняття і символу, де образ представляє психологічну основу знака, поняття відображає логічні функції свідомості, а символ – загальнокультурний компонент словесного знака [9, с. 42].

М. М. Болдирєв виділяє в концепті образну, понятійну та ціннісну сторони [1]. Образна сторона концепту – це зорові, слухові, тактильні, смакові, характеристики предметів, явищ, подій, відображених в нашій пам'яті, це релевантні ознаки практичного знання. Понятійна сторона концепту – це мовна фіксація концепту, його позначення, опис, ознакова структура, дефініція, порівняльні характеристики даного концепту по відношенню до тієї чи іншої низки концептів, які іноді не існують ізольовано. Їх найважливіша властивість – голографічна багатовимірність вбудованість в систему нашого досвіду. Ціннісна сторона концепту – важливість цього психічного утворення як для індивідуума, так і для колективу.

В. І. Карасик, виявляючи структуру концептів, також виділяє в ній, крім образної, понятійну і ціннісну складові [7]. Образну складову автор розуміє як «слід чуттєвого уявлення в пам'яті в єдності з метафоричними перенесеннями» [8, с. 27]. Понятійна складова, на думку дослідника, є «сукупністю істотних ознак об'єкта або ситуації і результатів їх пізнання» [7, с. 39]. З лінгвокультурологічної точки зору домінуючою є саме ціннісна складова, оскільки будь-яку культуру характеризує система цінностей, що їй притаманна.

Погоджуючись з підходом до моделювання структури концепту В. І. Карасика в цілому, С. Г. Воркачов виділяє в складі лінгвоконцепта, крім образної, ціннісної і понятійної, також значимісну складову. Вона визначається місцем, яке посідає ім'я концепту в лексичній системі мови та включає в себе парадигматику, синтагматику, етимологію та асоціативні характеристики імені концепту, а також співвідношення

реалізацій цього імені та його словотворчу продуктивність [3, с. 7]. Термін «значимісна» в концепції С. Г. Воркачова бере свої витoki в роботах Ф. Сосюра, який назвав сукупність характеристик, що визначають місце мовної одиниці в лексико-граматичній системі «значимістю» (*valeur*) [18, с. 113-114].

Отже, підсумовуючи вищезазначені ознаки лінгвокультурного концепту, можемо зробити висновок, що його структура включає образну, понятійну, що містить етимологічну, та ціннісну складові. Дослідження концепту таким чином можна звести до послідовного опису кожного компонента його структури, причому першим етапом буде обґрунтування імені концепту – вибір основної лексеми, якою найчастіше маніфестується концепт в мові [4, с. 97]. Критеріями для її виділення можуть бути частотність використання в мові, достатня абстрактність в мові, загальноживаність тощо.

В нашому дослідженні на підставі аналізу номінативної щільності, словотвірного потенціалу та синонімічного ряду, який докладно описаний нами в статті «Вербальна репрезентація концепту FAMILY» [19], ми визначаємо лексему *family* іменем концепту FAMILY.

На другому етапі ми розкриваємо структуру концепту FAMILY, що передбачає дослідження його складових.

Понятійна складова концепту містить інформацію про реальний чи уявний предмет, який слугує основою для утворення концепту. Понятійний компонент концепту FAMILY визначено шляхом дефініційно-компонентного аналізу імені цього концепту. Проаналізувавши дефініції лексеми *family*, взяті з 11 лексичних джерел, ми визначили основні компоненти лексичного значення лексеми *family*: *group, unit, individuals, persons, parents, children, traditional, common, ancestry, head, roof, marriage*. Лексико-семантичне поле концепту FAMILY, визначене з первинних понятійних ознак цього концепту, можна представити у вигляді чотирьох лексико-семантичних груп: *nuclear family; extended family; marriage; kin*. Узагальнений словниковий опис значення лексеми *family* як вербалізованого концепту FAMILY виглядає так: *a fundamental social group of common ancestry living under one roof, consisting of parents, their children and other relatives, including those who are now dead* (соціальна група, що живе під одним дахом, об'єднана спільними пращурами, походженням та складається з батьків, дітей та інших родичів, включаючи померлих). Також ми можемо організувати виділені структурно – семантичні компоненти у фрейм, де сім'я – це яке? [traditional] що? [group / unit], що складається з кого? [individuals / persons / parents / children / relatives / husband / wife], що мають яке? [common] що? [ancestry / kin / household / head / roof], пов'язаних чим? [marriage / blood].

Етимологічна складова концепту визначається внутрішньою формою слова, що є ключовим репрезентантом концепту та служить засобом додаткової мотивації його ціннісної складової. Національна своєрідність концептів визначається також їхньою етимологічною складовою. Однак в силу того, що концепт в процесі свого історичного розвитку відповідно до діахронічних змін лексичної системи мови може неодноразово змінювати репрезентанти, його етимологічну складову необхідно виявляти в рамках окремих історичних зрізів. Інформація про колишні етимони відходить до історичного шару концепту і не усвідомлюється носіями мови пізніших епох [10, с. 95].

Тому деякі дослідники окремо виділяють історичну складову лінгвокультурного концепту, що включає найбільш значущі ознаки асоціативних складових концепту, що входять до його структури на більш ранніх етапах існування в національній концептосфері [11]. У міру збагачення асоціативної складової концепту новими ціннісно акцентованими ознаками, ряд старих ознак, що втрачають актуальність,

переходить до історичної складової. Важливо враховувати при цьому, що жодна з ознак концепту не зникає повністю. Залишаючись в пасивному, історичному шарі, такі ознаки здатні актуалізуватися в особливих умовах.

Етимологічний аналіз базової лексеми *family*, що є іменем концепту FAMILY, детально описаний нами у вищезазначеній статті. Зазначимо, що такий аналіз є необхідним кроком для розуміння внутрішньої форми слова та визначення місця цього концепту в системі цінностей англійського та американського народу.

Образна складова концепту може включати наочно-чуттєве уявлення про концепт, його перцептивний образ, а також комбінацію концептуальних метафор, що підтримують концепт у мовній свідомості [3]. Нами були виокремлені такі основні концептуальні метафори, що формують образну складову концепту FAMILY:

- family is a person (*The family that prays together stays together.*);
- family is a place (*I have a wonderful shelter, which is my family.*);
- family is an action (*To us, family means putting your arms around each other and being there.*);
- family is a food (*Families are like fudge: mostly sweet with few nuts.*);
- family is a feeling (*Family is that warm and fuzzy feeling.*);
- family is a cell (*The family is the first essential cell of human society.*);
- family is a plant (*Family is like a tree: its branches may grow in different directions, but its roots will stay as one.*).

Ціннісна складова лінгвокультурного концепту відображає національну специфіку семантики одиниць мови, які в сукупності відображають мовну картину світу його носіїв. В нашому дослідженні ми погоджуємось з Г. Г. Слишкіним та розкладемо її на два аспекти: актуальність і оцінність. Аспект актуальності виражається в чисельності мовних одиниць, які є засобами репрезентації даного концепту та перевіряється методом кількісного підрахунку [16, с. 23]. Задля цього ми використали метод корпусного аналізу, який дозволив нам визначити частотність вживання слів і словосполучень, за допомогою яких вербалізується концепт.

Спираючись на числові дані корпусного аналізу, можна з достатньою точністю говорити про численну та багатогранну вербалізацію концепту FAMILY в американському варіанті англійської мови. Зазначимо, що відсоток частотності вживання лексеми *family* відповідно до загальної кількості слів становить 0.035 % (345) у корпусі Brown University Standard Corpus of Present-Day American English та 0.048 % (272121) у корпусі Corpus of Contemporary American English. Проаналізувавши найбільш вживані кластери *adjective + noun* та *noun + noun* з лексемою *family*, ми побачили, що найбільш широко представлені лексеми, що характеризують сім'ю з огляду на її склад (*entire, extended, members, reunion, reunited, close-knit*), сімейні цінності (*values, ties, support, happy, home*) та соціальне становище (*prominent, business, service, middle-class, marital*). Виходячи з кількісних і якісних характеристик проаналізованих засобів вираження концепту, можна дійти висновку, що значна кількість репрезентацій на рівні слів та словосполучень говорить про високу значимість даного концепту в свідомості носіїв американського варіанту англійської мови.

Що стосується аспекту оцінності, його характеристика заснована на побудові асоціативного поля слова-імені концепту, тобто сукупності асоціатив на слово-стимул, для чого у своєму дослідженні ми звернулись до методу асоціативного експерименту. Він був докладно описаний нами в статті «Психолінгвістичний аналіз концепту FAMILY» [20], отже ми зазначимо, що серед асоціацій значно переважають реакції з позитивною (*love, support, understanding, happiness, care, warmth, trust, friendship*) та нейтральною (*marriage, relations, mother, father*) конотацією. Кількість реакцій

з негативною (*trouble, tired, stress*) конотацією незначна. Таким чином, ми можемо заявити, що на аксіологічному рівні концепт FAMILY отримує амбівалентну оцінку, хоча позитивне ставлення до сім'ї переважає. На думку учасників експерименту, концепт FAMILY нерозривно пов'язаний із коханням, підтримкою та розумінням між членами сім'ї, що виступають необхідною умовою щасливого сімейного життя.

Отже, ми розглянули лінгвокультурний концепт як багатовимірну ментальну одиницю, що включає в себе образну, понятійну, ціннісну та етимологічну складові. У силу своєї культурної маркованості лінгвокультурний концепт є основною одиницею репрезентації культури в мові. Розгляд таких ключових лінгвокультурних концептів, як FAMILY, дозволяє краще зрозуміти культуру певної мовної спільноти.

Список використаної літератури

1. Болдырев Н. Н. Концепт и значение слова / Н. Н. Болдырев // Методологические проблемы когнитивной лингвистики / под ред. И. А. Стернина. – Воронеж : ВГУ, 2001. – С. 25–36; Boldyrev N. N. Kontsept i znachenie slova / N. N. Boldyrev // Metodologicheskie problemy kognitivnoy lingvistiki / pod red. I. A. Sternina. – Voronezh : VGU, 2001. – S. 25–36.
2. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание / А. Вежбицкая. – Москва : Русские словари, 1996. – 411 с. ; Vezhbitskaya A. Yazyk. Kultura. Poznanie / A. Vezhbitskaya. – Moskva : Russkie slovari, 1996. – 411 s.
3. Воркачѳев С. Г. Методологические основания лингвокогнитологии / С. Г. Воркачѳев // Теоретическая и прикладная лингвистика. – 2002 – Вып. 3 : Аспекты метакоммуникативной деятельности. – С. 79–95; Vorkachev S. G. Metodologicheskie osnovaniya lingvokognitologii / S. G. Vorkachev // Teoreticheskaya i prikladnaya lingvistika. – 2002 – Vyp. 3 : Aspekty metakommunikativnoy deyatelnosti. – S. 79–95.
4. Воркачѳев С. Г. Счастье как лингвокультурный концепт : моногр. / С. Г. Воркачѳев. – Москва : Гнозис, 2004. – 236 с. ; Vorkachev S. G. Schaste kak lingvokulturnyy kontsept : monogr. / S. G. Vorkachev. – Moskva : Gnozis, 2004. – 236 s.
5. Голобородько К. Ю. Лінгвістичний статус концепту / К. Ю. Голобородько // Культура народов Причерноморья. – 2002. – № 32. – С. 27–30; Holoborodko K. Yu. Lihvistychnyi status kontseptu / K. Yu. Holoborodko // Kultura narodov Prychernomia. – 2002. – № 32. – S. 27–30.
6. Карасик В. И. О категориях лингвокультурологии / В. И. Карасик // Языковая личность : проблемы коммуникативной деятельности. – Волгоград : Перемена, 2001. – С. 3–16; Karasik V. I. O kategoriyakh lingvokulturologii / V. I. Karasik // Yazykovaya lichnost : problemy kommunikativnoy deyatelnosti. – Volgograd : Peremena, 2001. – S. 3–16.
7. Карасик В. И. Культурные доминанты в языке / В. И. Карасик // Языковая личность : культурные концепты : сб. науч. тр. – Волгоград ; Архангельск : Перемена, 1996. – С. 3–16; Karasik V. I. Kulturnye dominanty v yazyke / V. I. Karasik // Yazykovaya lichnost : kulturnye kontsepty : sb. nauch. tr. – Volgograd ; Arkhangelsk : Peremena, 1996. – S. 3–16.
8. Иная ментальность / В. И. Карасик и др. – Москва : Гнозис, 2005. – 352 с. ; Inaya mentalnost / V. I. Karasik i dr. – Moskva : Gnozis, 2005. – 352 s.
9. Колесов В. В. Философия русского слова / В. В. Колесов. – Санкт-Петербург : ЮНА, 2002. – 444 с. ; Kolesov V. V. Filosofiya russkogo slova / V. V. Kolesov. – Sankt-Peterburg : YuNA, 2002. – 444 s.
10. Кононова И. В. Структура и языковая репрезентация британской национальной морально-этической концептосферы (в синхронии и диахронии) : дис. ... докт. филол. наук : спец. 10.02.04 / Инна Владимировна Кононова; С.-Петерб. гос. ун-т

экономики и финансов. – Санкт-Петербург, 2010. – 361 с.; Kononova I. V. *Struktura i yazykovaya reprezentatsiya britanskoj natsionalnoj moralno-eticheskoy kontseptosfery (v sinkhronii i diakhronii)*: dis. ... dokt. filol. nauk: spets. 10.02.04 / Inna Vladimirovna Kononova; S.-Peterb. gos. un-t ekonomiki i finansov. – Sankt-Peterburg, 2010. – 361 s.

11. Кононова И. В. Структура лингвокультурного концепта: методы выявления и механизмы семантизации / И. В. Кононова // Вестник Ленинградского государственного университета имени А. С. Пушкина. Серия: Филология. – 2012. – Т. 7, № 1. – С. 49–61; Kononova I. V. *Struktura lingvokulturnogo kontsepta: metody vyyavleniya i mekhanizmy semantizatsii* / I. V. Kononova // Vestnik Leningradskogo gosudarstvennogo universiteta imeni A. S. Pushkina. Seriya: Filologiya. – 2012. – Т. 7, № 1. – С. 49–61.

12. Кубрякова Е. С. В поисках сущности языка: Когнитивные исследования / Е. С. Кубрякова. – Москва: Знак, 2012. – 208 с.; Kubryakova E. S. *V poiskakh sushchnosti yazyka: Kognitivnye issledovaniya* / E. S. Kubryakova. – Moskva: Znak, 2012. – 208 s.

13. Маслова В. А. Лингвокультурология: учеб. пособ. / В. А. Маслова. – Москва: Академия, 2001. – 208 с.; Maslova V. A. *Lingvokulturologiya: ucheb. posob.* / V. A. Maslova. – Moskva: Akademiya, 2001. – 208 s.

14. Плотникова Н. В. Методика концептуального анализа лингвокультурного концепту / Н. В. Плотникова // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия: Филология. Социальные коммуникации. – 2011. – Т. 24 (63), № 2, Ч. 1. – С. 426–431; Plotnikova N. V. *Metodyka kontseptualnoho analizu lnhvokulturnoho kontseptu* / N. V. Plotnikova // Uchenye zapiski Tavricheskogo natsionalnogo universiteta im. V. I. Vernadskogo. Seriya: Filologiya. Sotsialnye kommunikatsii. – 2011. – Т. 24 (63), № 2, Ch. 1. – С. 426–431.

15. Полюжин М. М. Типология й анализ концептів / М. М. Полюжин // Іноземна філологія. – 2009. – Вип. 121. – С. 80–89; Poliuzhyn M. M. *Typolohiia y analiz kontseptiv* / M. M. Poliuzhyn // Inozemna filolohiia. – 2009. – Vyp. 121. – С. 80–89.

16. Слышкин Г. Г. Лингвокультурные концепты и метаконцепты: моногр. / Г. Г. Слышкин. – Волгоград: Перемена, 2004. – 340 с.; Slyshkin G. G. *Lingvokulturnye kontsepty i metakontsepty: monogr.* / G. G. Slyshkin. – Volgograd: Peremena, 2004. – 340 s.

17. Солдатова М. А. Понятие лингвокультурного концепта в лингвистических исследованиях / М. А. Солдатова // II Международные Бодуэновские чтения: Казанская лингвистическая школа: традиции и современность, г. Казань, 11–13 декабря 2003 г.: тр. и матер. в 2-х т. – Казань: Изд-во Казан. ун-та, 2003. – Т. 2. – С. 110–112; Soldatova M. A. *Ponyatie lingvokulturnogo kontsepta v lingvisticheskikh issledovaniyakh* / M. A. Soldatova // II Mezhdunarodnye Boduenovskie chteniya: Kazanskaya lingvisticheskaya shkola: traditsii i sovremennost, g. Kazan, 11–13 dekabrya 2003 g.: tr. i mater. v 2-kh t. – Kazan: Izd-vo Kazan. un-ta, 2003. – Т. 2. – С. 110–112.

18. Соссюр Ф. де Труды по языкознанию / Ф. де Соссюр; пер. с фр. яз. под ред. А. А. Холодовича. – Москва: Прогресс, 1977. – 695 с.; Sossyur F. de *Trudy po yazykoznaniiyu* / F. de Sossyur; per. s fr. yaz. pod red. A. A. Kholodovicha. – Moskva: Progress, 1977. – 695 s.

19. Скобнікова О. В. Вербальна репрезентація концепту FAMILY / О. В. Скобнікова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. – 2017. – Вип. 30, Т. 2. – С. 49–51; Skobnikova O. V. *Verbalna reprezentatsiya kontseptu FAMILY* / O. V. Skobnikova // Naukoviy visnik Mizhnarodnogo humanitarnogo universitetu. Seriya: Filologiya. – 2017. – Vip. 30, T. 2. – С. 49–51.

20. Скобнікова О. В. Психолінгвістичний аналіз концепту FAMILY / О. В. Скобнікова // Актуальні питання іноземної філології. – 2017. – № 7. – С. 161–165 ; Skobnikova O. V. Psyholinhvistychnyi analiz kontseptu FAMILY // Aktualni pytannia inozemnoi filolohii. – Lutsk : Skhidnoievropeiskyi natsionalnyi universytet im. L. Ukrainky, – 2017. – № 7. – S. 161 – 165.

21. Степанов Ю. С. Константы : Словарь русской культуры / Ю. С. Степанов. – Москва : Языки русской культуры, 1997. – 824 с. ; Stepanov Yu. S. Konstanty : Slovar russkoy kultury / Yu. S. Stepanov. – Moskva : Yazyki russkoy kultury, 1997. – 824 s.

22 Langacker R. W. Concept, Image and Symbol. The Cognitive Basis of Grammar / R. W. Langacker. – Berlin, 1991. – 286 p.

Стаття надійшла до редакції 30.04.2018.

O. Skobnikova

**METHODS OF ANALYSIS OF LINGUISTIC-CULTURAL CONCEPT
(ON THE EXAMPLE OF THE CONCEPT FAMILY)**

The article provides a comprehensive analysis of the term «linguistic-cultural concept» and proposes the definition of the concept from the standpoint of linguoculture. The study of any linguistic-cultural concept as a unit of the world's linguistic picture represents the value for identifying the specifics of culture and the worldview of a specific linguistic and cultural community. Nevertheless, there are concepts that have a special significance in the cognitive space of a particular linguistic community. The choice of the linguistic-cultural concept FAMILY for our study is conditioned by the importance of studying American linguistic culture and the lack of the works devoted to the study of this concept.

The linguocultural approach to understanding the concept lies in the fact that the concept is recognized as the basic unit of culture. Under the concept, we understand the mental model of ideal objects, the category of vision of the world, which becomes the «creator», and the product of a figurative model of the world, national-cultural mentality. The concept acquires the status of a linguistic-cultural element, provided that it is of cultural or national concern, as well as of the distinct value component in its structure.

The typical structure of the linguistic-cultural concept is analyzed. The structure is explained as the one that contains such components as: figurative, notional, including etymological and historical aspects which we divide into two categories: relevance and axiology. The relevance category is expressed in the number of linguistic units that are means of representing this concept. With regard to the category of axiology, its characteristic is based on the construction of the associative field of the word-name of the concept, that is, the totality of associatives by the word-stimulus.

The methods of researching the American linguistic-cultural concept FAMILY have been applied. The study of the concept can be done in a way of a consistent description of each component of its structure, with the first stage being the justification of the name of the concept – the choice of the main token, which most often manifests the concept in the language. The criteria for its selection may be the frequency of use in the language, sufficient abstraction in the language, universality, etc. The article presents the means of the linguistic representation of the studied concept in the English language. Due to its cultural marking, the linguistic-cultural concept is the basic unit of the representation of culture in the language. Considering such key linguistic concepts as FAMILY allows us to understand the culture of a particular language community better.

Key words: *linguistic-cultural concept, figurative component, notional component, etymological component, historical component, value component, relevance, axiology.*